

WIADOMOŚCI MAZURSKIE

Nr. 22.

20—21 września 1945 r.

Rok I.

Całe Społeczeństwo weźmie udział w akcji pomocy zdemobilizowanym żołnierzom

O przyszłość gospodarza Okregu

Od czasu do czasu spotykamy się w pismach z artykułami, omawiającymi stosunki gospodarcze b. Prus Wschodnich. Artykuły te w mniej lub więcej trafny sposób podają dawny i obecny stan gospodarczy okregu, w mniej lub więcej trafny sposób wskazują drogi do podniesienia gospodarczego tej prowincji. Zadne pismo nie zaprzecza jednak temu, że okreg Mazurski pod względem gospodarczym samodzielnie utrzymać się nie może, ponieważ, będąc kolonią b. państwa niemieckiego, na którym opierał się dawniej gospodarczo, nie ma tych mocnych i niewzruszonych podstaw, jakich wymaga każda jednolita gospodarka nowoczesna. Słabo rozwinięty przemysł podstawy do swej egzystencji czerpał przedtem z silnie rozwiniętego Przemysłu Rzeszy Niemieckiej. Prusy Wschodnie skazane były na dowóz węgla i surowców, potrzebnych dla egzystencji i rozwoju własnego przemysłu. Musiały importować materiały tkackie, nawozy sztuczne i wiele, innych rzeczy, gdyż inaczej groziłby im powolny upadek gospodarczy. Ze swej strony Prusy Wschodnie wywoziły na eksport bydło hodowlane, przetarte na miejscu materiały budowlane i przetwory rybne. Obecnie bydła w ogóle brak, tartaki uległy w pewnym procencie zniszczeniu i zdekompletowaniu, jak również spora ilość zakładów przetwórczych przemysłu rybnego i spożywczego. Z tej racji nie jesteśmy w możności, w chwili obecnej wywozić do innych dzielnic tych wszystkich artykułów, które dawniej podtrzymywały równowagę gospodarzą b. Prus Wschodnich. Z drugiej zaś strony, okreg dla uruchomienia pozostałych przejętych i zabezpieczonych zakładów przemysłowych i przetwórczych potrzebuje nagwałt surowca, aby przetwarzając go mógł pokryć choć częściowo zapotrzebowanie ludności miejscowej i przy stopniowej rozbudowie wywozić przetwory do innych dzielnic kraju. (Ki)

Z świata (Polpress)

Londyn. Na posiedzeniu Rady Ministrów Spraw Zagranicznych sporządzono listę państw, które prośzone będą o wypowiedzenie się w sprawie układu pokojowego z Włochami.

Paryż. Były republikański premier hiszpański Largo Caballero przybył do Paryża.

Tokio. Fala aresztowań w Japonii coraz bardziej się wzmaga. Ostatnio władze amerykańskie ujęły przewodniczącego organizacji Czarnego Smoka i kilku ministrów rządu gen. Togo.

Z kraju (Polpress)

120 Skrzyń zbiorów przedhistorycznych wywiezionych do Poznania z Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie wraca na dawne swe miejsce.

10.000 metrów materiałów bawełnianych 10.000 sztuk chustek wełnianych, 2.000 sztuk arkuszy blachy, 132 ton azotniaku oraz 35 ton saletry przeznaczono na premie dla rolników podkrakowskich.

48 ton kwasu siarkowego, 70 superfosfatu produkują dziennie zakłady nawozów sztucznych «Polchem» w Toruniu. Poza tym wypuszcza się dziennie 900 kilo półfabrykatu mas plastycznych, jedynego w Polsce surowca dla fabryk przemysłu galanterijnego.

4 nowe krany do przeladunku węgla uruchomiono w ostatnich dniach w basenie węglowym portu gdańskiego.

25 wagonów osobowych miesięcznie wynosić będzie produkcja Fabryki Cegielskiego.

Z życia Okregu.

Na depeszę, wystosowaną przez Komitet Porozumiewawczy Stronnictw Demokratycznych w Olsztynie, w sprawie wypadków w Paderborn, nadeszła pod adresem Komitetu depesza następującej treści: „Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej gorąco zajmuje się sprawą Polaków sądzonych w Paderborn. Kroki interwencyjne podjęte. Wasze oburzenie nie tylko rozumiemy, ale i podziwiamy. Minister Spraw Zagranicznych“.

W związku z wypadkami w Paderborn na ręce Pełnomocnika Rządu na okreg Mazurski w Olsztynie nadeszła następująca depesza: „My, mieszkańcy miasta Ostród i okolicy, zgromadzeni na wiecu protestacyjnym w dniu 13 września, protestujemy przeciw oburzającemu faktowi skazania 48 Polaków przez sąd angielski w Paderborn i żądamy unieważnienia niesłusznego wyroku oraz powrotu wszystkich Polaków, więzionych w angielskiej strefie okupacyjnej do Ojczyzny“.

Na uroczystości Dożynek Mazurskich, pierwszych po 7-miu wiekach niewoli, miejscowa ludność Warmijsko-Mazurska złożyła na ręce ob. starosty inż. Musiała, adres następującej treści:

„My, miejscowi Polacy, mieszkańcy gmin: Bartung, Butryny, Dywity, Gietków, Gryżliny, Klebark, Lamkowo, Purda, Ramsowo, Szombark, Szomburk, Wartembork-Stary i miasta Wartembork, pow. olsztyńskiego, zebrani na uroczystościach wręczenia nam dowodów naszego polskiego pochodzenia i po wysłuchaniu przemówień, wygłoszonych przez Ob. Ob. Wójtów, dziękujemy Wam, Obywatelu Starosto, za opiekę i szybkie włączenie nas do wspólnej naszej rodziny polskiej. Przyrzekamy ze swej strony, że ze zdwojoną siłą i energią, mimo trudności, jakie przed nami się piętrzą, pracować będziemy tu, na naszej kochanej Ziemi Warmijskiej, dla dobra wspólnego naszej Matki Ojczyzny, pod przewodnictwem Rządu Zjednoczenia Narodowego, wierząc, że swą pracą dołożymy cegiełkę do budowy gmachu potężnego, pod którego dachem, po tylu ciężkich latach niewoli i upokorzeń, Bóg wspólnie zamieszkać nam pozwolił. Zamelduj więc, Obywatelu Starosto-Włodarzu naszego Powiatu, naszą radość i zdecydowaną wolę pracy nad umocnieniem polskości na naszej Ziemi, Obywatelowi Pełnomocnikowi Rządu Rzeczypospolitej Polskiej, iż lud Warmijski w pracy swej dla silnej, Niepodległej i Demokratycznej Polski nigdy nie ustanie“.

Dodać jeszcze należy, że z okazji Dożynek bawili

w Olsztynie: wiceprezydent K. R. N. ob. Szwalbe, wojewoda bydgoski ob. Pasemkiewicz i przedstawiciele Min. Aproprowizacji i Handlu. (pz)

W dniu 25. IX. 1945r. o godz. 12 odbędzie się w lokalu Wydziału Zdrowia Urzędu Pełnomocnika Rządu R. P. Na Okręg Mazurski w Olsztynie Konferencja z przedstawicielami Wojska Polskiego, Polskich Kolei Państwowych, Państwowego Urzędu Repatriacyjnego, Kuratorium Szkolnego, Polskiego Czerwonego Krzyża w sprawie uzgodnienia poczynań w walce z epidemiami. W dniu 26. IX. 1945 r. godz. 12 odbędzie się w lokalu Wydziału Zdrowia Urzędu Pełnomocnika Rządu R. P. na Okręg Mazurski w Olsztynie konferencja z przedstawicielami organizacji młodzieżowych w sprawie mobilizacji młodzieży do walki z epidemiami. W dniu 27. IX. 1945 r. godz. 12 odbędzie się w lokalu Wydziału Zdrowia konferencja lekarzy powiatowych Okręgu Mazurskiego z udziałem przedstawicieli partii politycznych, organizacji społecznych, kościoła, organizacji młodzieżowych, instytucji w sprawie organizacji walki z epidemiami i mobilizacji społeczeństwa do tej walki. W wyniku konferencji zostanie zorganizowany kurs dezynfektorów. Informacji udziela Wydział Zdrowia Urzędu Pełnomocnika Rządu R. P. na Okręg Mazurski. Rejestrację dyzenfektorów wykwalifikowanych zarządzono do dnia 30 września 1945 roku.

W dniach 15 i 16, bm. odbył się w Olsztynie z inicjatywy naczelnika Woj. Wydziału Aproprowizacji i Handlu ob. Cmeli zjazd kierowników powiatowych aproprowizacji i handlu. Udział w zjeździe wzięli wice-minister Aproprowizacji i Handlu, dr. Petruszewicz. Szczegółowe sprawozdanie ze zjazdu podamy w jednym z najbliższych numerów.

Aby rzemiosło w Okręgu Mazurskim stało na zdrowych podstawach i było należycie organizowane, wszyscy rzemieślnicy winni stosować się w imię ogólnego porządku i własnego dobra do zarządzeń odpowiednich władz. Izba Rzemieślnicza jako instytucja samorządowa, poprzez którą rzemieślnicy sami, we własnym zakresie rozwiązują i regulują sprawy własnego zawodu, przypomina, iż winna być jaknajprędzej dopełniona rejestracja osób i warsztatów celem uzyskania od Tymczasowego Zarządu Państwowego aktów dzierżawy z ważnością na okres 3 lat. Są przeprowadzane inspekcje przez Izbę Rzemieślniczą oraz Wydziały Zdrowia, Budowlany i Przemysłowo-Handlowy. (B)

Wszyscy rzemieślnicy winni zgłosić swoich terminatorów, czeladników i innych pracowników do Izby Rzemieślniczej celem uzyskania dla wyżej wymienionych kart żywnościowych I-iej kat. (B)

Z akcji kredytowej notujemy rozesłanie do niektórych miast Okręgu regulaminu Banku Spółek Zapróbkowych, który winien być przestrzegany przy udzielaniu kredytów dla warsztatów rzemieślniczych.

Ob. Z Lewkowicz, repatriant ze Lwowa, chcąc w jakiś sposób przyczynić się do odbudowy Warszawy, złożył na ręce Starosty Powiatowego w Liebarku 4 obligacje Państwowej Pożyczki Premiowej Trzeciej Pięciolatki Z. S. R. R. na ogólną sumę 350 rubli, które stanowiły jednomiesięczne pobory ob. Lewkowicza. Z uznaniem podkreślić należy obywatelski czyn ob. Z. Lewkowicza. (g)

Jak już wzmiankowaliśmy, w niedzielę dnia 16 bm. zorganizowany został w Olsztynie oddział na Okręg Mazurski Związku b. Więźniów Ideowo-Politycznych z czasów wojny 1939—1945 r. Wybrano władze oddziału. Ob. Rychlik wygłosił doskonale opracowany referat ideologiczny, w którym podkreślił rolę członków Związku, którzy nie po to zrzeszają się, by wyciągać rękę żebrzącą, lecz by wziąć jak najaktywniejszy udział w budowie nowej Polski demokratycznej. „Umieliśmy bić się i cierpieć dla Ojczyzny — mówił prelegent — umieliśmy umierać, musimy umieć też i pracować z zaparciem tchu w piersiach, by zbudować doskonały gmach Rzeczypospolitej ludowo-robotniczej“. Zebranie zakończono okrzykiem na cześć Rządu Jedności Narodowej. (n)

W związku z całkowitym przejściem od Władz Radzieckich kolei Dyrekcja P. K. P. w Olsztynie przystąpiła w dniu 4 b. m. do przekuwania torów szerokich na normalne, oraz do prac przygotowawczych, związanych z odbudową prowizoryczną mostów i budynków na niektórych liniach. Jest to praca ciężka, wymagająca ogromnego wysiłku, energii i pomysłowości, zarówno ze strony pracowników kolejowych, jak i władz kierowniczych, zwłaszcza jeżeli się weźmie pod uwagę obecny stan torów, nie konserwowanych przez pięcioletni okres okupacji, oraz brak najniezbędniejszych narzędzi drogowych, wywiezionych lub poniszczonych. Mimo tak ciężkich warunków prace wykonywane są szybko i w oznaczonych terminach, co pozwoli Dyrekcji w najbliższym czasie otworzyć nowe linie dla ruchu osobowego. We wszystkich działach służby kolejowej odczuwa się brak wykwalifikowanych pracowników, oraz robotników fizycznych. By temu zaradzić, otwarte zostały przy Dyrekcji specjalne kursy kolejowe, na których wyszkolono i przeegzaminowano 1504 pracowników. Najaktualniejszą troską Dyrekcji jest usprawnienie transportu kol. i w tym kierunku skierowany jest cały wysiłek. Pewne trudności wywołuje brak międzystacyjnych połączeń telefonicznych, w miarę jednak napływu sprzętu telekomunikacyjnego, sprawa usprawnienia transportu będzie się wydatnie poprawiać.

Jedną z największych i najważniejszych gałęzi przemysłu, jaki się w okręgu Mazurskim rozwinięto — to przemysł drzewny. W tej chwili jest czynnych 50 fabryk, zakładów stolarskich i rzemieślniczych. Jest to dopiero 25—30 proc. tego, co może być uruchomione w okręgu, lecz konieczne są przy tym maszyny dla obróbki drzewa, motory elektryczne i pasy, które niestety zostały wywiezione. Zadaniem tutejszego przemysłu jest w przyszłości dać meble i materiał do odbudowy Warszawy, a także wykonanie mebli dla robotnika i gospodarza, które będą wygodne, estetyczne i modne. Taka fabryka montuje się już w Olsztynie i w końcu tego miesiąca zacznie swoją produkcję. Jedną z większych fabryk, jaka w najbliższych dniach powstanie — to fabryka mebli w Pasłęku, mająca już w przygotowaniu do wykonania 1.500 krzesel.

Notuje się ostatnio pewne ożywienie akcji osiedleńczej i nadejście do Okręgu Mazurskiego kilku transportów osadników. Jak się dowiadujemy, w planie osiedleńczym Wojewódzkiego Wydziału Osiedleńczego następnymi powiatami przeznaczonymi dla intensywniejszego zasiedlenia będą: Braniewo i Bartoszyce. (B)